Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

Abdij 6 4331BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Bespreking strategie zeespiegelstijging tijdens Statendag 30 oktober	124520		

Middelburg, 6 oktober 2026

Geachte voorzitter,

We werken toe naar een Zeeuwse strategie voor hoe te anticiperen op de stijgende zeespiegel. Eerder dit jaar heeft u de Roadmap 'Naar een Groeiende Delta' vastgesteld. Hierin zijn de stappen verwoord die wij zetten om hiertoe te komen.

In de Roadmap wordt aangegeven dat we dit doen door: "*…de denkrichtingen uit het Kennisprogramma Zeespiegelstijging voor drie Zeeuwse deelgebieden uit te werken en daarbij de zogenaamde knikpunten in beeld te brengen: de momenten waarop een keuze voor een bepaalde denkrichting of oplossing uiterlijk gemaakt dient te worden. Op basis hiervan zijn er verschillende oplossingen mogelijk. Aan de hand van deze uitwerking en een reflectie op de (nieuwe) Rijkskaders komen we in het najaar 2026 terug met een voorstel voor een voorkeursdenkrichting per deelgebied. U wordt dan gevraagd richting te geven…*".

Wij werken toe naar een moment van Richting geven in uw Staten eind dit jaar. Via deze brief informeren wij u. Wij doen dit door u rapporten aan te bieden die een kennisbasis zijn en als basis kunnen dienen voor de benoemde Richting geven.

Met de bijgevoegde rapporten wordt de systeemwerking in beeld gebracht voor de Westerschelde, de Zeeuwse kust en de Noordelijke Bekkens (Haringvliet, Grevelingen, Volkerak Zoommeer, Oosterschelde en Veerse Meer). Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de situatie met zeespiegelstijging. Bovendien wordt een doorkijk geboden naar bouwstenen die kunnen bijdragen aan mogelijke oplossingen.

Westerschelde
In de systeemanalyse wordt de Westerschelde beschreven als een open en dynamisch estuarium waarin waterveiligheid, scheepvaart, natuur, sedimenttransport en zoetwaterbeschikbaarheid nauw met elkaar samenhangen. Door inpolderingen, zandwinning en langdurig onderhoudsbaggerwerk is de natuurlijke verhouding tussen de breedte en diepte van het estuarium verstoord. De Westerschelde is hierdoor relatief smal geworden, waardoor intensiever moet worden gebaggerd om de vaargeul op diepte te houden. Tegelijkertijd staat de natuur onder druk. Zeespiegelstijging en het handhaven van de huidige keringen kunnen deze onbalans verder versterken en de ecologische druk vergroten. Uit de literatuurstudie en expertsessies blijkt bovendien dat natuurlijke ontwikkeling veel tijd vraagt en minder maakbaar en voorspelbaar is dan bijvoorbeeld de versterking van waterkeringen. Toekomstige keuzes vragen om een integrale afweging van de belangen.

Beschreven oplossingen en bouwstenen voor de Westerschelde zijn, naast voortzetten huidige werkwijze met traditionele dijkversterkingen, het afsluiten van de Westerschelde (als onderdeel van de denkrichting beschermen), de wisselpolder, de bufferpolder en het verondiepen van de Westerschelde.

De Zeeuwse kust
In de systeemanalyse voor de Zeeuwse kust wordt deze beschreven als een dynamisch zandig systeem waarin golven, stroming, getij en sedimenttransport voortdurend de zeebodem, stranden en duinen veranderen. Zeespiegelstijging, hogere waterstanden en mogelijk zwaardere golfaanval zetten de kustveiligheid onder druk en kunnen erosie versterken. Daardoor zijn op kwetsbare locaties vaker en grotere zandsuppleties nodig. De beschikbaarheid van voldoende geschikt zand wordt een strategische opgave, omdat meerdere functies en gebieden hierop aanspraak maken. De zoetwaterbeschikbaarheid staat onder druk, doordat zeespiegelstijging de zoute kwel kan versterken en de zoetwaterbellen in de duinen kan verkleinen. Eerdere afsluitingen hebben stroming, getij, sedimenttransport en ecologische verbindingen veranderd. Daarom moet de kust samen met de achterliggende bekkens worden beheerd. Tegelijkertijd concurreren natuur, recreatie, scheepvaart, visserij, aquacultuur en economische ontwikkeling om ruimte. Toekomstige keuzes vragen om een integrale afweging van de belangen.
Beschreven oplossingen en bouwstenen voor de Zeeuwse kust zijn naast de plannen die als onderdeel voor de denkrichting zeewaarts reeds eerder zijn ingebracht (Haakse Zeedijk, 2de kustlijn en kustbassin) de bouwstenen voortzetten/uitbreiden huidige suppletiestrategie, de Banjaard/Brouwersbaai, strekdam in zee en eilanden voor de kust.

Noordelijke bekkens
In de systeemanalyse voor de Noordelijke bekkens worden deze beschreven als een complex geheel van gesloten en halfopen watersystemen met verschillende waterpeilen, zoutgehalten, getijwerking en ecologische functies. Zeespiegelstijging bemoeilijkt het handhaven van waterpeilen en kan wateruitwisseling, waterkwaliteit en ecologie verslechteren. Bij lage rivierafvoeren nemen bovendien zoetwatertekorten en verzilting toe, met gevolgen voor landbouw, drinkwatervoorziening en doorspoeling. Sluizen en keringen beperken de uitwisseling tussen zoet en zout water en bemoeilijken vismigratie, maar zijn nodig voor de waterveiligheid. In de Oosterschelde verdwijnen door sedimenttekort platen, slikken en schorren. Toekomstige keuzes vragen om een integrale afweging van de belangen.
Beschreven oplossingen en bouwstenen voor de Noordelijke bekkens zijn, naast de beschreven denkrichtingen uit het kennisprogramma zeespiegelstijging (beschermen, meegroeien en zeewaarts), wateraanvoer via Mark, Dintel en Vliet, Vitaal/verzoeten Grevelingen, het Halskanaal, versmallen Oosterschelde en Delta 21 (pilot Grevelingen).
aangenomen motie)

Informatiemarkt Statendag 30 oktober
Wij vinden het belang u vooraf goed te informeren. Daarom organiseren wij een Informatiemarkt over Zeespiegelstijging tijdens uw Statendag op vrijdag 30 oktober aanstaande. Tijdens deze informatiemarkt bieden wij u de mogelijkheid om het gesprek aan te gaan met vertegenwoordigers uit verschillende sectoren over de beschreven bouwstenen en hoe deze kunnen bijdragen aan een Zeeuwse strategie, zodat u de bevindingen van deze vertegenwoordigers kunt betrekken bij uw verdere meningsvorming omtrent het vervolg van de strategie Zeespiegelstijging.

Wij vragen u bijgevoegde rapporten te betrekken bij de Informatiemarkt. De benodigde stukken ten aanzien van de verdere besluitvorming zullen wij apart voor u voorbereiden. Dit voorzien wij eind dit jaar.

Relatie met het Zeeuws perspectief voor de Westerschelde
Specifiek voor het deelgebied Westerschelde werken wij tevens aan een breder perspectief dan alleen vanuit de strategie zeespiegelstijging. Met onze brief van 18 augustus jl. hebben wij u geïnformeerd waarom wij dat doen, wat het Zeeuws perspectief is en hoe we dat aanpakken. En in de commissie Strategische Opgave op 4 september jl. hebben wij hierover met u van gedachten gewisseld. U heeft ons ruimte gegeven toe te werken naar een Zeeuws perspectief voor de Westerschelde. Wij hebben met u afgesproken het Zeeuws perspectief voor de Westerschelde te agenderen in de commissie Strategische Opgaven van 20 november. Bij dit perspectief betrekken wij ook het deelrapport waterveiligheid voor de Westerschelde dat wij u nu reeds ter informatie toesturen.

De strategie Zeespiegelstijging en het Zeeuws perspectief voor de Westerschelde hebben duidelijk overlap met elkaar. Omdat het aspect van waterveiligheid niet los gezien kan worden van de andere thema's in en rond de Westerschelde, zijn wij van mening dat het gesprek over de bouwstenen voor waterveiligheid uit het deelrapport Westerschelde het beste in de context van het integrale perspectief van de Westerschelde gevoerd kan worden. Wij zullen u hierover bij het aanbieden van de stukken een concreet voorstel doen.

Ten slotte zijn we in overleg met de griffie op zoek naar een mogelijkheid om voor het commissie debat van 20 november nog een informatiesessie te organiseren voor het Zeeuws perspectief voor de Westerschelde. Deze zal ook openstaan voor Raadsleden en leden van de Algemene Vergadering.

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd, en zien uit naar de Informatiemarkt over Zeespiegelstijging op 30 oktober aanstaande.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:
1. Deelrapport Westerschelde
2. Deelrapport Zeeuwse kust
3. Deelrapport Noordelijke bekkens
4. Achtergrondrapport Westerschelde
5. Achtergrondrapport Zeeuwse kust
6. Achtergrondrapport Noordelijke bekkens

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.